

NAŠ GLAS

**Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
= za Slovenijo v Ljubljani. =**

Cena posamezne šte. 2 K 50 vln.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina K 100.—

Polletna naročnina K 50.—

Četrletna naročnina K 25.—

Za inozemstvo je dodati poštnino. Oglasi
po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta šte. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

JOSIP TURŠIČ (Ljubljana):

Kaj hočemo?

Morda bi bilo koristno, če bi vzel kdo v roke korobač ter nekatere načelne zabavljace in nergače prav pošteno našrkal. Menda se jim godi preveč dobro ali pa so tako kratkega spomina, da ne vedo več, kako je bilo pred letom dni in se ne zavedajo, kako je danes. Ljudje se pač neverjetno hitro preobedó — belega kruha in pozabljajo neverjetno naglo, da so še nedavno za drag denar zobali koruzno s peskom in žaganjem zmešano pecivo. Pa še srečni so se morali šteti, če so dobili dovoli vsaj takega! Po ure in ure so postajali na ulici, prezebali ali se na dežju močili, predno so prišli na vrsto, da so predložili v vsel ponižnosti svojo krušno izkaznico. Danes bi jedli isti ljudje le moko 00! In nobena ničlarica jim ni dovoli bela in dovoli dobra! In nikdar niso dovoli naglo postreženi, in noben uslužbenec jim ni dovoli priazen in ponižen. Vse jim je premalo dobro, a preveč drago —: večno godrnjajo, psujejo, natolcujejo ter sumničijo na tako podel način, da je že sramota! Kakor rečeno: preobedli so se! — obiestni so postali, ker so pozabili na vojni korobač. Takrat so bili pohlevni in tihi: v Jugoslaviji pa odpira usta na vse stežale!

Pred očmi imam našo »Samopomoč«. Kritizirati je lahko a delati težko.

Kaj menite, dragi tovariši, zakaj pa le ustanovljena ta zadruga? Gotovo nam v korist. Ako bi je ne bilo, bi bila gotovo še bolj rastla draginja ter bi nas producenti še bolj odirali. Ne bi imeli nobenega termometra v ceni. Čudno je, da se je ne oklenemo, da marsikdo ne vidi niti pedeni pred seboj ter ne pomisli na posledice, ki nas zadenejo da nimamo take organizacije.

Težko je takim tovarišem dopovedati, kaj je nim v prid, ker ako jim pišče ne prileti v usta in ga takol ocvrtega ne pojedlo je vse zanič.

Šele leto dni imamo svojo gospodarstvo zadrugo, a že zahtevali nekateri čudežev od nje. Ker so — po večkratnem opominjanju! — plačali deležek 100 K, ki jim je bil v cenemem blagu, moki, masti, usnju, krompirju i. dr., že desetkrat vrnjen, si domišljajo, da so upravičeni zahtevati, kakor bi jih drl kdo na mehi. Ne spominjajo se časov, ko nas je vsa Ljubljana zavidala, ker smo dobivali v »Samopomoči« po najnižji ceni najlepšo moko i. dr. ko so stali drugi ljudje, nečlani, pred prodajalno naše »Samopomoči« in se ječali, ker ne dobe nikjer ničesar, medtem ko odvažajo javni nameščenci domov kar cele vozičke vreč in zavojev. Danes seveda imajo doklade, zase za ženo in za

otroke: lepe denarce prejemajo vsak mesec. Zato so postali ošabni in kritični. Ljubljanski trgovci so morali popustiti v cenah, saj jim je odpadlo okoli 16.000 stalnih odjemalcev, ki so zahajali le v »Samopomoč«. In ko so trgovci popustili v cenah, so naši strašno hvaležni tovariši kar brž obrnili svoj hrbet svoji »Samopomoči«. Kainak, trovec tim je bližji kot lastna zadruga! To so kolegi, značaji. A ne pomislijo, da delajo škodo le sami sebi in svojim tovarišem da delajo proti našemu podietu!

Kaj pa hočemo, tovariši? Napredovati v vsakem oziru. Napreduje pa se ne skokoma, nego vedno le korakoma. Le vztrajnost vede do cilja! Tudi naša zadruga, ki je dosegla že v prvem letu velike koristi za svoje člane, more napredovati le, če vztrajamo. Nien namen je na cene pritiskati in preskrbovati člane z gospodarskimi potrebščinami. To nalogo je izpolnila v polni meri. Danes ima že nairaznovrstnejše blago, tudi čevlje, perilo, klobuke in sukno. Ali ni tak razvoj lep? Pomislite, tekom enega leta in brez večlega kapitala! Noben branivec ne postane tekom enega leta veletržec! A »Samopomoč« ima še nove velike naloge. Ni še vseh zadreg in stisk konec. Silno nam bo še potrebna. Treba je torej, da se »Samopomoči« trdno oklenemo in jo dvignemo višje in višje! In mi, kar nas je resnih tovarišev to hočemo. Zabavljacem pa zavežimo umazani jezik!

B. (Maribor):

Kako je v Jugoslaviji.

V članku: »Kako je v Avstriji in Nemčiji« »N. Gl.« št. 2 nam opisuje pisatelj neznosne razmere, ki so nastale zaradi vojne v obeh državah. Nemci delajo noč in dan hiraio in umirajo, mi pa, pravi članek, smo nezadovoljni, zabavljamo in proklinjamo brez pravega vzroka. Saj je »naša« Jugoslavija med vsemi nesrečnimi evropskimi državami vendar še najsrečnejša.

Res je, da se nam Jugoslovanom v materialnem oziru bolje godi, ko ostalim narodom na razvalinah nekdanje Avstro-Ogrske. Vzrok temu je izredna rodovitost nekaterih hrvaških in srbskih pokrajin ter razmeroma mala obiludenost naših mest. In vendar nima naša Jugoslavija z vsemi svojimi prednostmi, kakor je pokazal koroški plebiscit, niti pri lastnih rojakih toliko privlačne sile v sebi, kakor bankrotna Avstrija! Kje so vzroki?

Bodimo odkriti! Na eni strani nas izmozeava ko nikjer drugje, velekapital, navajen visokih obresti, ki mu jih je donajala vojska. Z malim delom hitro obogateti in brezmejno kopičiti vrednostnice

in blavo je dandanes stremienie naših večjih in manjših kapitalistov, od katerega ne odnehaio niti za las. Zato pa raste število millionariev čez noč, ko gobe po dežju.

Korošec je bil 5 let na fronti ter nima pod milim nebom ničesar drugega na svetu ko priatelja pri banki, ki mu izposluje par tisoč krog posolila. Danes ima milione. — Trгоvec pred bankerotom prevzame mestno aprovizacijo: danes je posestnik največje hiše v mestu. — Vojni millionarii so si svoje milione podesetirili: banke si gromadilo nešteto premoženje ter podpirajo oduroštvo, verižništvo, korupcijo in tihotapstvo.

Kako se dandanes zaslužio tisočaki in stotisočaki skoro brez dela, hočem okrepiti s primeri.

Na peronu stoji nekoliko oseb ter motri potnike, prihajajoče iz Avstrije z vlakom. Krivonos mož nagovori žensko, ki mu priveduie da je kupila v Avstriji 1 vagon soli, ki jo hoče tu spečati, ker rabi denar. Pokaže mu tovarni list ter zahteva za kv soli 2.30 K in za svoj trud in stroške 70 h pri kv. Gospod odpre denarnico ter ji izplača za 10 ton soli zahtevanih 30 tisočakov. Nato se obrne do par korakov oddaljenega trgovca ter mu proda mahoma vse blago po 4 K a kv. Tekom 10 minut je žid zaslužil 10.000 K!

Invalid brez roke si preskrbi izvoznico za 1 vagon prašičev. Dobi jo pod pogolem, da preskrbi državi iz inozemstva 5 vagonov papirja za kompenzarijo. Ker nima denarja gre k banki, ki mu ponudi za izvoznico 100.000 K. To mu je premalo: zato se obrne na druge osebe, ki mu dajo denar pod pogolem, da si delijo dobiček al pari. Po končanem prevozu mu izplačajo soudeleženci 230.000 K!

Dasiravno imamo verižniške urade, se razmere niso izboljšale, ker so ti in sodnija menda brez moči, če gre za velike gospode.

Mesar-militorar hoče vtihotapiti čez mejo čredo pitanih volov. Straže zaplenijo blago, sodnija pa ga obsodi na precejšnjo globo in dva meseca zavora. Za denar povsod uslužni odvetnik mu izposluje od centralne vlade popolno pomiloščenje ter si zasluži pri tem — vilo.

Nikdar ni nepoštenemu delu cvela lepša pšenica, ko zdat. Zato pa se pošteno delo ne izplača več, ker pri največtem duševnem ozir, telesnem naporu ni mogoče zaslužiti toliko, da bi človek prehranil sebe in družino ter se še preskrbel z najnujnejšo obleko in obuvalom. Posledica tega je vsak dan večje število nezadovoljnih in rastoča korupcija. Z zlatom otovorien osel ne naide v Jugoslaviji več plota, ki ga ne bi z lahkoto preskočil. Za-

to je neobhотно potrebna cela vrsta zakonov, ki bi s skrajno strožostjo nastopili proti tem razmeram.

Šikane višjih uradov, posebno carinarnic, davke, recimo trošarino in dr. ter militarizem z vsemi svojimi izrastki omenim le mimogrede. Nekako čudno dirne človeka, če čita po dveh dolgih letih prvič na programu neke stranke progresivni davek ki so ga vpeljali že menda v vseh drugih državah. Vsakega pol leta skoro so se meniale pri nas vlade in vladne stranke, vendar ni niti eni izmed njih prišlo na misel, vpeljati ta davek, ki vsaj nekoliko odgovarja socialni pravičnosti. Zato pa so n. pr. prepovedali uvoz vžigalic iz inozemstva češ, da se mora ščititi domača industrija, v resnici pa, da morejo domači producenti poljubno odirati še naprej ubožno prebivalstvo. Vžigalice so se takoj nato znova podražile. V Avstriji velja 1 škatlica v naši valuti okroglo 20 vin., pri nas se demkrat toliko! Slično je s premožom sladkorjem itd.

Na drugi strani se je veliko moških med izredno dolgo tračaločo vojno odvalilo dela. Odtod tendenca udobno živeti na stroške skupnosti in parola: »Kar je tvoje, je moje; kar na imam jaz, te naj ne briga!« Tako namreč razumeva masa najnovejši evangelij, ki prihaja iz nesrečne Rusije.

Ob priliki velikonočne stavke se je izrazil rudar-komunist mojemu očetu, ki ima nekaj za tamošnje kraje dobrega vina v kleti: »Škoda, da stavka ni uspela; tvoje vino bi najprej izpili!«

Odtod stagnacija v produkciji in nazadovanje v kvaliteti proizvodov. Na eni strani rastoča draginja kot posledica veržništva, oduševstva in korupcije pred očmi, na drugi strani zahteva po izbolšanju plač in zmanjšanju dela — kratkomalo »circulus vitiosus« kakor si ga ni mogoče lepšega izmisliti.

Da tira to državo v pogubo, tega ne uvidijo naše vladotvorne, od strankarske strasti popolnoma zaslepljene stranke. Tudi tukaj je vsako pozitivno delo brez pomena, ker ostane vsaka stvarna kritika brez posledic. Koliko pa škodujejo brez vsake kritike pisane laži in senzacionalne vesti vedo povedati naši eksperti pri mednarodnih konferencah, ki tožijo, da jim ravno naše dnevno časopisje s svojim nerodnim poročanjem naravnost onemogočuje vsako delo.

Nemci delajo in umirajo, da si izboljšajo vsaj bodočnost: mi živimo obrekujemo, odiramo drug drugega, s strankarstvom in časopisjem uničujemo zadnji ugled, ki ga imamo med svetom ali sanjamo že tretje leto utopistične sanje o tretji internacionali. Sami tiramo državo v — prepad. Zato:

Umreti, bratje, težko ni;
pustiti nade, to boli!

Finančna kontrola.

Glasom kraljeve naredbe, razglašene v »Službenih Novinah« št. 1 z dne 1. januarja 1921, se ustanovi v vsi kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev finančna kontrola, koje glavna naloga je odkrivanje in preprečevanje tihotapstva in drugih monopolskih, trošarinskih, taksnih in sploh dohodarstvenih (izvzemši carinskih) prestopkov.

Finančna kontrola obstoji iz uradnikov in poduradnikov. Uradniki finančne kontrole so: inspektor I. razreda (VI. in. r.), inspektor II. razreda (VII. čin. razr.), podinspektor (VII. čin. r.), komisar I. razreda (IX. čin. r.) in komisar II. razreda (X. čin. razr.). Poduradniki finančne kontrole so: preglednik I. razreda, preglednik II. razreda, podpreglednik in pripravnik.

V vseh osebnih, ekonomskih in administrativnih ozirih je podrejena finančna kontrola izključno le svojim starešinam (predstojnikom) in ne več finančnim okrajnim ravnateljstvom ter delegacijam.

Na čelu finančne kontrole stoji generalna direkcija posrednih davkov finančnega ministrstva s svojim odsekom finančne kontrole. Njej so neposredno podrejeni oblastni (pokrajinski) inspektorati fin. kontrole (za Slovenijo v Ljubljani). Področje vsakega oblastnega inspektorata je razdeljeno v okraje in ti zopet v oddelke finančne kontrole.

Oblastnemu inspektoratu načeljuje inspektor finančne kontrole. Šef okrajne uprave je praviloma uradnik v X., IX. ali VIII. čin. razredu. Večjim ali važnejšim okrajnim upravam se prideli po en mlajši komisar ali preglednik. Za vodjo oddelka se postavi načeloma preglednik, večjim in važnejšim oddelkom pa uradnik v X. ali IX. čin. razredu.

Pogoji sprejema v finančno kontrolo so podobni dosedanjim pogojem za sprejem v finančno stražo, vendar nimajo več prednosti certifikatistov, temveč prosilci z višjo nego ljudskošolsko izobrazbo.

Definitivno nameščenje se dovoli poduradniku po preteku 3 let pod pogojem, da je položil za to predpisani izpit. Kdor v teku prvih 3 let ne položi izpita, se odpusti iz službe.

Napredovanje poduradnikov se vrši ob popolni sposobnosti in vrednosti kandidata praviloma po redu (činovni starosti), vendar se more imenovati poduradnik v neposredno višji čin tudi preko reda, ako ima za ta čin posebno sposobnost. Imenovanja, vpokojitve, reaktiviranja in premeščenja iz ene v drugo pokrajino izvršuje generalna direkcija posrednih davkov.

Za podpreglednika more biti imenovan le oni, ki je položil izpit za definitivno nameščenje, a za preglednika II. razreda le oni, ki je položil izpit za starešino oddelka ali pa za uradnika finančne kontrole.

Popolnjevanje uradniških mest se vrši na ta način, da se imenujejo pregledniki, ki so položili predpisani uradniški izpit, za komisarje fin. kontrole v X. čin. razredu. Plače in doklade ter pokolnine se uredijo s posebno uredbo ali zakonom. Dokler ta uredba ali zakon ne izide, veljajo dosedanj predpisi.

Trošnine, noćnine ter dodatek za jermenje in drugo se zvišajo za 100%, glede iznosa dnevnice in selilnih pristojbin pa veljajo določila, kakor za državne uradnike in poduradnike sploh.

Podpreglednik, ki mu je izvzeto poverjeno starešinstvo oddelka, dobiva dnevno po 2 K doklade.

Službeni čas znaša praviloma 8 ur na dan.

Dopust: Poduradniki imajo pravico do dopusta po številu dovršenih službenih let in sicer: do 10 službenih let: 10 dni, do 20 službenih let: 15 dni, do 25 službenih let: 21 dni, a preko 25 službenih let: 28 dni v vsakem koledarskem letu, nešteti enkratno potovanje na dopust in z dopusta. Dopuste za tuzemstvo sme dovoliti do 3 dni v letu starešina oddelka, do 10 dni v letu okrajni upravnik, a do 28 dni v letu oblastni inspektor. Dopuste preko 28 dni in dopuste v inozemstvo sme dovoliti le generalna direkcija posrednih davkov.

Premeščenja pripravnikov in podpreglednikov sme izvršiti v nujnih slučajih tudi pristojni okrajni upravnik, v ostalih primerih premešča poduradnike oblastni inspektor.

Poduradniki finančne kontrole so oproščeni službene takse, kolektivine za njih pobotnice o službenih prejemkih ter ne plačajo nikakega davka na svoje službene prejemke.

Zeniti se sme vsak definitivno nameščen poduradnik (brez posebnega dovoljenja).

Služba se ima vršiti v predpisani uniformi. Vršenje službe v civilni obleki sme v posrednih slučajih odrediti okrajni upravnik. Izven službe se sme nositi civilna obleka.

Pravice glede rabe orožja in preiskav so modernizirane in sedanjim razmeram prirojene.

Posebno važna je določba člena 66, da imajo pri popolnjevanju uradniških mest v finančni stroki, zlasti mest pisarniškega osebja, prvenstvo

organi finančne kontrole, ako dokažejo, da imajo za ta mesta predpisano kvalifikacijo.

Kazen degradacije (odvzema naslova višjega čina) zapora in pomaknitve v nižjo plačilno stopnjo ne obstojajo več.

V ostalem se v novo uredbo sprejeta po večini podobna določila, kakor so veljala doslej za finančno stražo v Sloveniji.

V »novih krajih« stopi ta naredba v veljavo trideset dni po razglasitvi, torej 31. januarja t. l., v kraljevini Srbiji pa 30 dni potem, ko finančni minister to posebej odredi. V Sloveniji preneha torej do dne 31. januarja t. l. finančna straža in njeni organi preidejo glasom prehodnih določil v finančno kontrolo. Uradniki preidejo v čin, ki odgovarja njih sedanjemu činovnemu razredu, le uradniki XI. čin. razreda se pomaknejo v X. čin. razred. Nadrešpicijenti postanejo pregledniki I. razreda, rešpicijenti so pregledniki II. razreda, nadpazniki so podpregledniki, a pazniki so pripravniki finančne kontrole.

Oni, ki imajo naslov višjega čina, obdrže ta naslov, novi naslovi pa se ne dajejo več.

Užitinski uslužbenci v Sloveniji se sprejmejo, ako za to prosijo, istotako v finančno kontrolo, in sicer oni, ki nimajo več nego 4 leta javne užitinske službe, kot začasní pripravniki, oni ki imajo več nego 4, a ne več nego 10 let javne užitinske službe, kot stalni (definitivni) pripravniki, vsi drugi pa kot stalni podpregledniki.

Do prihoda granične trupe oskrbuje finančna kontrola čuvanje meje in drugo carinsko službo po dosedanjih predpisih.

K »Uredbi« predpiše finančni minister še poseben pravilnik. A. Č.

FRID. PIRKMAIER, davčni kontrolor
(Slov. Bistrica):

Reforma davčne službe.

Že oktobra 1919 sem predložil našemu društvu razne predloge glede preuredbe davčne službe in njenih službenih poslov. Izbral sem le najnujnejše, ki se tičejo poslovanja sploh. Naše društvo je takrat upravičeno sklenilo, da se ne vmešava tako dolgo v nostranosti službe, dokler finančna uprava ne ugotovi upravičenim zahtevam davčnih uradnikov. Upamo pa, da se nam z ozirom na dalekosežnost naše odgovorne in težke službe vendar krivica popravi in da se nam da to, kar so naši stanovski tovariši v pokrajinah bivše Avstrije že dosegli.

Ker si pa z raznimi preuredbami, ki imajo reformni značaj, sami službo olajšamo je važno, da začnemo čimprej s tozadevnimi predlogi, seveda, če jih bo finančna uprava uvaževala. Ne gre, da samo kritikujemo in zabavljamo, na to in ono treba je tudi delati s konkretnimi predlogi.

Glede preuredbe naše službe se je še malo pisalo gledati na moramo, da pridemo iz starokopitnih kompliciranih avstrijskih zakonov in naredb. Ne rečem, da niso bili nekateri avstrijski zakoni dobri in stvarni; te lahko obdržimo, veliko pa je onilega, kar je treba brž, ko mogoče odpraviti. Stavimo pred gotovim dejstvom, da se izenačenje davkov ne more vršiti čez noč. Nujna potreba je, da se popreči drugi upravni zakoni, ki dostikrat tvorijo podlago za odmero davkov oziroma pristojbin, izenačijo. Kolikokrat je na pr. važen trgovski zakon pri odmeri kolkovin in drugih pristojbin? Vse to se mora upoštevati in oni, ki trdijo, da bi se davki že lahko izenačili, nimajo pojma o ustroju davčnega aparata.

A. Davki.

Izginiti mora toliko vrst davkov. — Najbolj primeren bi bil le en davek, če se pa to ne more zgraditi, pa naj se vpelje dvoje vrst — to je realni in osebni davek.

Realni davek bi vseboval zemliarino, razredovino in naimarino v eni vsoti, osebnini na občno pridobnino, dohodnino, plačarino, rentnino — torej ono, kar pride iz osebnih prejemkov ali virov. Dokler se pa to ne zgodi, naj se davki tako razdele, da bode samo ena postavka tvorila državni davek. — Čemu je treba zopet raznih pribitkov, ki ne govorijo o drugem, kot o državnem davku? Ako si pogledamo natančneje člen 145. finančnega zakona za leto 1920/1921, vidimo, da začena zopet z zastarelimi vojnimi naredbami, ki samo davčno službo otežujejo. — »Zemliarina se odmeri brez kakršnegakoli popusta z 20% davčne podlage, katera se zviša na trikratni katastrski čisti donos. Od te tako odmerjene zemliarine se pobira namesto dosedanjega vojnega pribitka (80%) in namesto deželne doklade (55, 70 in 80%) edinstveni državni pribitek z 150%. — Od trikratnega katastrskega čistega donosa odmeri se tudi 2% meloracijski prispevek.« — Torej imamo zopet le pribitke in prispevke.

Kratko povedano: zemliarina (s pribitkom in meloracijskim prispevkom) se naj pobira s 156% od dosedanjega čistega donosa. — S tem je vse rečeno, davčnim uradom pa olajšano pri porazdelitvi zemliarine.

Nad vse čudno pa je, da je samo zemliarina (državni davek brez pribitka) podlaga za nedržavne davke (okrajne, občinske, zdravstvene). Zakaj ne bi služil skupni državni davek dokladno podlago? Okrajni-občine izdelajo le na podlagi davčnih izkazov-proračunov za prihodnje leto. — Ako bi davčni uradi izkazali skupni državni davek, ki je seveda sedaj veliko večji, bodo občine le na podlagi teh izkazov preračunale odstotek za pokrite občinskih izdatkov v prihodnjem letu. Potem kakem se zgodi, da bodo odstotki, ki tvorijo podlago za izračunavanje občinskih dokladov, znatno nižji. Izginili bodo torej visoki odstotki po 800—900, ki jih imajo nekatere občine na pr. v Sloveniji.

S tem hočem le povedati, da naj bode reparticijska zemliarina enostavna. — Državni davek se naj računa s 156% ali še z nižjim odstotkom od dosedanjega čistega donosa. S tem odpade državni pribitek in meloracijski prispevek. Skupni državni davek naj velja za dokladno podlago in mislim, da je s tem davčnim uradom v vsakem oziru ustrezno, zlasti ker bi računali doklade z manjšimi odstotki, bi bilo delo kolikor toliko olajšano.

Kar velja za zemliarino, naj velja tudi za hišno razredovino. Tudi tukaj imamo po novem finančnem zakonu edinstveni državni pribitek 70% — izjema mesto Ljubljana 60% — tudi tukaj naj tvori skupni državni davek dokladno podlago.

Razveljavi se naj drugi del § 3. št. 3. postavbe z dne 28. decembra 1911, št. 242. drž. zak. o davčnih olajšavah pri hišah I. do XII. hišno razredovinskega tarisa, ker nudi ta del davkoplačevalcem, ki pridejo po zgoraj navedeni postavi v poštev, le malenkostno olajšavo, davčnim uradom pa ogromno dela.

Hišna naimarina naj se odmeri z gotovim odstotkom dogovorjene kosmate hišne najemnine brez vsakega nadaljnjega popusta. — Davčni postavki za hišno naimarino ki veljajo za nove hiše po tar. A, B in C zakona z dne 28. decembra 1911, drž. zak. št. 242, naj odpadejo.

Pri občni pridobnini naj se uvede novi pridobninski tarif brez vsakega pribitka ali odbitka in ne ozira se na kontingent ali nekontingent. Kontingent naj se sploh opusti.

(Dalie priht.)

Vestnik.

Vse one strokovne organizacije, ki imajo poseben interes na tem, da se uvrste njih člani v višjo kategorijo drž. ameščencev, kakor jim po predizobrazbi z ozirom na zdaj veljavno službeno pragmatiko pripada, naj to najkasneje do 1. februarja t. l. sporoče v posebni, vsestransko utemeljeni spomenici Osr. Zvezl. O. Z. bo te spomenice predložila poslancu prof. Reisnerju, ki je obljubil, da bo vsako opravičeno željo posameznih strok v odseku za drž. nameščence zastopal po svoji najboljši moči. Na iniciativo posl. prof. Reisnerja se je bil namreč v demokratskem klubu ustanovil poseben odsek, ki se bo — kakor je pričakovati — na najenergičnejši način lotil vprašanja drž. nameščencev. Vso pozornost v odseku posvetil za to, da se izdela v čim mogoče najkrajši dobi načrt enotne in moderne službene pragmatike. Kot glavne smernice te pragmatike je navesti:

Razdelitev drž. nameščencev v kategorije uradnikov, poduradnikov in slug.

Razporeditev uradnikov naj bi se izvedla po njih strokovnih izpiti in praktični uporabi. Šolska predizobrazba naj bi pri napredovanju ne bila nepremostljiv pogoj. Poduradnikom bi se zamerilo, da dosežejo po preteku gotove službene dobe in ob zadovoljivi kvalifikaciji uradniško mesto.

Štetje službene dobe se prične po pridobitvi kvalifikacije, ki je potrebna za dotično uradniško skupino. Temeljno načelo dinarskih plač za vse državne nameščence od 1. januarja 1921 dalje. Z vsakim poviškom aktivnih prejemkov je avtomatično zvišati tudi pokojnine. Odpust iz službe ali predčasna vpokojitev je mogoča samo po predhodnem disciplinarnem postopanju ali na lastno prošnjo, vpokojitev tudi za slučaj fizične nesposobnosti. Aktivitetno doklado bi bilo ukiniti ter uvesti stanarino ali stanovanjsko doklado. Maribor bi bilo glede te doklade zenačiti z Ljubljano, glede drugih krajev pa izvesti dejanskim razmeram odgovarjajočo diferenciacijo. Odpraviti bi bilo vse dosedanje titulare. Polovična vožnja naj bi se dovolila drž. nameščencem vsaj za časa dopustov itd.

Želimo gosp. poslancu prof. Reisnerju mnogo uspehov. Ker je o naših težnjah informiran ter ima srečno roko, ni dvoma, da bo pri svoji znani agilnosti in vztrajnosti dosegel marsikaj. O delu odseka za drž. nameščence, ki mu načeluje univ. prof. dr. Komandur in prof. Reisner, bomo že kaj poročali. O. Z.

Društvo cariskih uradnikov za slov. ozemlje ima dne 29. t. m. svoj letni občni zbor. — Odbor.

Društvo vpokojenih javnih nameščencev za Slovenijo ima sestanek svojih članov v četrtek, dne 3. svečana t. l. ob 8. zvečer pri Mraku na Rimski cesti. Na novo vstopajoči člani dobro došli. K obilni udeležbi vabi — Odbor.

Službena obleka državnih uslužbencev. Državni uslužbenci so imeli uradno obleko zato, da so pri izvršitvi svoje službe v javnosti pokazali, da so možje zakona in postave. Orožniki in varnostna straža ter financa nosijo tudi še danes uniformo v svoji službi, pa naj stane kolikor hoče; uradni sluga, ki jim je ravno tako predpisana uradna obleka, je pa še danes nimajo. Nimajo zato, ker naša finančna delegacija noče kreditirati take svote, da bi uradi mogli nabaviti svojim uslužbencem uradno obleko. Finančna delegacija določa z računom, koliko bi stala obleka za uradnega slugo, ne pove pa, kje je tisti nabavitelj, ki jo za tisto določeno svoto nabavi. Ako državni urad dandanes kakšno delo oddaja ali nabavo potrebuje, to javno razpiše; ravno tako bi prizadeti uradni sluga priporočali finančni delegaciji, da nabavo te obleke razpiše in takoj bi imela pregled, koliko nam ima izplačati v relatu.

Uredba o organizaciji finančne kontrole. Uradni list št. 7, ki je prinesel Uredbo o organizaciji finančne kontrole stane dve kroni. Naroča naj se naravnost pri Upravištvu v Ljubljani, Kralja Petra trg.

Finančna kontrola in užitenjski pazniki.

Glede sprejema užitenjskih uslužbencev v finančno kontrolo so razširjene precej netočne vesti. Zlasti je netočna vest, da bodo sprejeti le oni, ki niso stari še nad 40 let. Člen 99 Uredbe o organizaciji finančne kontrole (Uradni list št. 7) določa vendar, da veljajo za vstop užitenjskih uslužbencev v Slovenijo enaki predpisi, kakor za vstop strošarinskih stražarjev in monopolskih kontrolorjev v Srbijo, glede teh pa za vstop ni določena nikakva maksimalna starost. V finančno kontrolo bodo potemtakem sprejeti vsi užitenjski uslužbenci v Sloveniji, ki to želijo, ne glede na to, koliko so stari. Način sprejetja se ravna po njih dosedanjih službenih dobi. Oni, ki služijo manj nego 4 leta, bodo sprejeti za začasne pripravnike, oni, ki služijo nad 4 leta do 10 let, za stalne pripravnike, a oni ki služijo nad 10 let, za stalne podpreglednike. Čas, ki so ga prebili v javni užitenjski službi, preden vstopijo v službo finančne kontrole, jim šteje za pokojnino. Stalni pregledniki in pripravniki dobijo torej z dnevom vstopa pravico do pokojnine ali vsaj do odpravnine, začasni pripravniki pa dobijo to pravico šele z dnem trajnega nameščenja. Ker je za trajno nameščenje potreben za vse poduradnike finančne kontrole poseben izpit, bodo mogli biti taki užitenjski uslužbenci, ki bodo sprejeti za začasne pripravnike, trajno nameščeni šele potem, ko opravijo ta izpit. Enako bodo morali glasom člena 12 Uredbe opraviti ta izpit oni užitenjski uslužbenci, ki bodo sicer sprejeti za stalne pripravnike, a bodo želeli napredovati za podpreglednike. Čin podpreglednika finančne kontrole dobijo brez izpita le oni užitenjski uslužbenci, ki se nahajajo že 10 let v javni užitenjski službi. Ker je jasno, da bo štet vsem užitenjskim uslužbencem čin pripravnika odnosno preglednika šele od dneva, ko se jih sprejme v finančno kontrolo, zato za vznemirjanje uslužbencev finančne kontrole ni nobenega povoda. A. Č.

Kritika o Štefanovi kritiki. Rad se pridružujem mnenju kritika Štefanovega, ko govori o potrebi stanovske organizacije in o potrebi stanovskega glasila (glei »Naš Glas« št. 2 t. l.); ni mi pa všeč, da se prišteva Štefanov nižjim nastavlencem, a vihti svote kopije izključno za predpostavljene »za naše predstojnike uriste«. »Kateri ne morejo dopustiti finančnih razmer, ki danes vladajo. Če bi se te (finančne) razmere držale več let, bi se razvila prevzetnost nižjega uslužbenca proti svojemu predstojniku«. Vsak človek pa naj bo še tako neizobražen, ve dandanes, da imajo nižji nastavljenci malenkostne plače od 100 do 160 K na mesec, medtem ko imajo uradniki mesečne plače od 200 do 400 K. Če pa presegajo celokupni prejemki kakerega sluga na primer celokupne prejemke uradnika, je vzrok le ta, da ima sluga kopico otrok, medtem ko jih uradnik nima. Naj adoptira uradnik te otroke, pa mu jih bo sluga rad odstopil z vsemi dokladami vred! Čemu torej metati nižjim nastavlencem polena pod noge? Vsak človek, ki opravlja vestno svoje delo, ima pravico do eksistenčnih sredstev, a nobenemu stanu ne prinesejo teh sredstev na krožniku, temveč si jih mora vsak stan priboriti, to je pa mogoče le potomi organizacije.

F. Tumpej.

Pokojnine za naše orožnike. Ministrski svet je sprejel in regent že podpisal uredbo, po kateri bodo imeli orožniki in njih obitelji pravico do pokojnine po dovršenem 10. službenem letu. Z dovršenim 30. službenim letom bodo dobivali vpokojeni orožniki celo plačo z dokladami. Ako postane orožnik zaradi izvrševanja službe nesposoben za službovanje, dobi takisto celotno plačo za pokojnino. Isto velja za obitelji in seveda tudi za primer, da orožnik v službi pade, ne glede na službeno dobo. Ta določba velja za vse padle orožnike od 1. marca 1919 dalje.

Uradnik — bolnik. Te dni me je doletela resna prilika, da proučujem državnega nameščenca ob boleznih. Zbolel sem namreč sam. Sem sicer na videz trden hrust in že nad 50 let star, a vendar je neka tesna bol v želodcu in črevih podrla mojo orjaško postavo ter jo kakor je dolga in široka z vso silo telebnih na bolniško posteljo. Ali v bolnico, ali po zdravnika? Tepec, kam hočeš v bolnico? V III. razredu ne moreš ne živeti ne umreti, v II. razred pa ne prideš, ker nimaš s čim plačati. Tvoji dnevni prejemki znašajo nekaj manj nego 100 kron, a bolnica II. razreda stane dnevno 120 K. Doma pa imaš še tri glave, za katere moraš skrbeti, da ne poglajajo. Po zdravnika! Sliša je velika. No zdravnik, blaga duša, prijatelj iz mladih let, računa izjemno meni za obisk 25 K. — In pa zdravila! Vrag vzemi tisto vodico, ki je tako draga! — Zraven pa ne smeš nič težkega jesti. Teletino, mleko, kuhano sadje. — Pošasti! ali je vse to zastoj? Kako moreš izhajati s svojimi dohodki? — Ne, ne, bolan, državni uslužbenec ne sme biti. Prosil sem Boga, naj me ozdravi, ker to bo še najceneje.

Sodni uradi v Brežicah. V štev. 13 »Jugoslavije« z dne 13. I. 1921 je dopisnik iz Brežic grajal zapravljivost in nezaslišano počasnost justične uprave, pozabil je pa povedati, da je že v lanskem in tekočem letu od veržnikov, gostilničarjev, trgovcev, izvoščakov i. dr., ki spadajo vse kam drugam kakor v uradno posloplje, zasedeno »uradno posloplje« dvakrat skoraj pogorelo. Vsled nemarne brezbriznosti dotičnih strank je začelo v sobah goreti in se je ogenj le v zadnjem trenutku pred svojim razširjenjem zadušil. Trpela bi škoda edino le justična uprava. Posloplje stoji že skoraj vse leto brez vsake prave uporabe in koristi, ker je pa v mestu, bi seveda uničil požar tudi sosednja posloplja ter tako upropastil druge hiše, posestnike. Že neki Nemec oz. nemškiutar je rekel, da bi v dosedanjih sodnih prostorih niti svojega psa ne pustil dalje časa bivati, ker bi od mraza, smrada in zadušlega zraka poginil; delal se je tudi norca, češ da brežiško sodišče nima niti zaporov. Nemcu se smili živati, justični upravi pa ne nastavljenca? Gospodje, ali ni to dosedanje zapravljanje denarja in zdravja

ter življenja brežiških sodnih nameščenecv vnebovpihoče? Ali niste zato tukaj, da varujete koristi države in državljanov ter da skrbite za ugled sodišč? Še kitajski kuli bi se norčeval, češ če imam svojo hišo, bom v njej tudi bival, samo tukaj je sodišče zraven svojega posloplja vsinradljivih, zadušljivih, starinskih, skrajno zapuščenih ter nezdravih prostorih. Res skrajni čas je že, da naredite pristojne oblasti današnjemu stanju konec in to za vsako ceno, ker če bo sodišče še kaj časa v dosedanjih skrajno slabih prostorih, bodo vsi tamošnji nastavljenca ali zboleli ali poginili.

Potni troški volilnim komisarjem. Kompetentne oblasti naj poskrbijo, da se bodo potni stroški, ki so nastali volilnim komisarjem o priliki državnozborskih volitev, kmalu izplačali. Kako pridejo volilni komisarji do tega, da morajo na povračilo teh stroškov tako dolgo čakati? Jasno je, da so morali te stroške kriti iz svojih mesečnih plač in jim to sedaj manjka. Marsikdo si je moral potrebiti denar izposoditi. O predujmu, ki bi bil na ta račun dobiti, so zvedeli nekateri komisarji ozir. predsedniki prepozno, ko si niso mogli več pomagati. Prosimo tedaj, da se stvar pospeši.

Za Tiskovni sklad so darovali: G. Ante Gradenauer, Vransko 50 K; g. Rakuš Marko, Gornji grad 15 K; g. Košir Jakob, preglednik finančne straže, Borovnica 5 K; g. Valentinič Ivan, davčni upravitelj, Celje 10 K; g. Pečnik Rafael, davčni iztirjevalec, Gornji grad 4 K; g. Drvenik Hinko, Ljutomer 10 K; g. J. Šega, Ljubljana 20 K; g. J. Mozetič, Ljubljana 20 K; g. Vidmar Fr., preglednik finančne straže, Babno polje 5 K; g. Perno Josipina, Gornji grad 11 K; g. Kervina Ivan, carinik, Subotica 30 K; g. Mihelič Tomo, oddelkovodja na Vrhniki, nabral med moštvom finančnega oddelka 150 K; g. Ošina Josip, preglednik finančne straže v Pernici, nabral med moštvom finančnega oddelka 45 K; Oddelek finančne straže Gor. Jezero p. Stari trg 90 K; g. Franjo Kukar, nabral med moštvom oddelka finančne straže, Lož 142 K; Oddelek finančne straže, Rabšajn 7 kron; Oddelek finančne straže v Črni pri Prevaljah 110 K; g. Tumpej Fran, Ljubljana, nabral med osebjem letnišnice drž. sodišča v Ljubljani

91 K; gg. uradniki okrajnega sodišča, Ptuj 80 K; gg. pis. uradniki justične palače, Ljubljana 95 K; g. Iv. Gombač, kanclist okrajnega glavarstva, Celje, nabral med tovariši 27 K; g. Jože Miklavžič, ravnatelj pom. uradov stola sedmorice v Zagrebu, nabral med tovariši 33 K. — Vsem gg. nabiralcem in darovalcem naša iskrena zahvala. Ostalim gg. tovarišem bodi vnema teh gospodov v vzgled in posnemanje! — Vse cenjene naročnike, ki naročnine še niso obnovili, prosimo, da store to nemudoma; opozarjamo jih, da smo v štev. 52 označili vsakemu ostanek naročnine za leto 1920, ki nam naj ga nakažejo po že poslanim jim položnicam obljednem z naročnino za leto 1921, ki znaša četrtletno 25 K. — Uprava.

VABILO

na

I. redni občni zbor

»Samopomoči v Črnomlju«, reg. gospodarske zadruge javnih nameščenecv in upokojencev za okraj Črnomelj, z omejeno zarvezo, ki se bo vršila dne 13. februarja 1921 ob 10. uri dopoldne v posloplju okrajnega sodišča v Črnomlju.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za leto 1920.
3. Volitev po § 11 združenih pravil izstopivših članov načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Sklepnosti.

Načelstvo.

Drogerija „ADRIJA“
Fotomanufaktura

22-3 **Parfumerija**

B. Čvančara

Ljubljana, Šelenburgova ul. 5.

A. Mihelič, Ljubljana

Šelenburgova ulica 1.

15-3

Trgovina s ščetinastimi izdelki. Galanterija in parfumerija. Edina zaloga jugoslovanskih **K V A R T** kakor tarok, marijaš, whist, primorka.

Kavarna „Central“

19-3

se priporoča za mnogobrojen obisk. Pristna kava, cena in solidna postrežba.

Stefan Miholič, kavarnar.
Ljubljana - Sv. Petra nasip.

VELIKA ZALOGA

manufakturnega ter inozemskega modnega blaga.

Na debelo! Na drobno!

:: Solidne cene! ::

BOGATA IZBIRA

LASTNI MODNI ATELJE.

Srajce, samoveznice (kravate), nogavice i. t. d.

OBLEK lastnega izdelka po naj-novejšem kroju.

PRVA KRANJSKA RAZPOSILJALNA

85-

SCHWAB & BIZJAK

LJUBLJANA, Dvorni trg, pod Narodno kavarno.

Vzajemna posojilnica

r. z. z. o. j. v Ljubljani.

Izjava za javne uslužbenke transakcije dolgov v Avstriji. — V letu 1920 je bilo uradništvu v korist že izvedenih 80 transakcij.

Za izvedbo transakcije je sedaj najugodnejša prilika, ker je kurz avstr. krone zelo nizek. Vsakdo lahko zniža svoj dolg na 2 tretjini in še več. Transakcijo izvede zadruga sama proti povrnitvi naraslih stroškov.

Zadruga dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit: proti poročstvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življ. polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom; obresti 6%.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4%.

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt!

Modni salon

Stuchly - Maške

LJUBLJANA,

Zidovska ul. 3,

Dvorski trg 1.

Priporočamo veliko izbiro najnovejših **svilenih klobukov, čepic in slamnikov za dame in deklice.**

Popravila točno in ceno.

Žalni klobuki vedno v zalogi.